UN SOARE ȘI-UN PĂMÎNT AVEM

În sfîrșit, oamenii din partea locului încep a se lumina, a analiza și a chibzui mai cumpătat, mai obiectiv cine îi induce în eroare, îi apropie de prăpastie.

Unire, moldoveni!

ISTORIA, ca să vedeți, are și ea redutele sale. Sînt momente de cotitură cînd ea iese pe baricade, se postează pe prima linie a luptei pentru idealurile esențiale. Și ferice de omul care rămîne împăcat de conștiința coparticipării și angajării lui directe în această regenerare și reînnoire a tot ce ține de istorie, mîndrie de neam, de baștină, de tradiție. Or, în această ordine de idei noi, cei de astăzi, cărora ni s-a oferit șansa unicală de a plămădi istoria, ne putem considera pe bună dreptate copiii și oștenii ei ocrotitori.

Să ne amintim cu toții care era sensul și crezul lozinciiapel «Unire, moldoveni!», răbufnită spontan, temeinic în conștiința noastră, revărsată apoi ca o apă furtunoasă de primăvară, purificatoare. Ea, această lozincă-chemare, exprima esența celor trei suporturi pe care s-a ținut și prin care a supraviețuit neamul nostru: limba acestui pămînt, lăsată nouă ca cea mai de preț comoară de la Dumnezeu, veșmîntul ei firesc — grafia latină și flamura demnității noastre sfîntul Tricolor.

Le-am redobîndit prin luptă grea și această victorie într-un fel ne-a reabilitat în fața istoriei, în fața copiilor și nepoților, în fața urmașilor noștri. Și iată că după o fracțiune de timp de numai doi ani lozinca «Unire, moldoveni!» din nou e pe baricade, din nou e în luptă. Atîta doar ca de astă dată ea are o altă menire, o altă semnificație și o altă formulă ce ține în mod direct, inalienabil de sensul adevărat al celor două cuvinte ce o exprimă. Adică ne-am pomenit la o răscruce de destin cînd coeziunea noastră de neam, de etnie, e pusă la grea încercare, cînd forțele răului și întunericului planează ca un balaur deasupra casei noastre strămoșești, deasupra datinei, doinei și simțirii noastre naționale. Sesizăm acest pericol aproape fizic, tot mai aproape, tot mai dureros.

De aceea chemarea «Unire, moldoveni!» în contextul zilei imprimă un sens deosebit. De aceea anume sub însemnul acestui apel s-a produs un eveniment de cotitură în soarta multpătimitului nostru meleag — Marea Adunare Națională din partea stîngă a Nistrului. Că anume acolo, în Transnistria, trebuia să se întîmple ceva extraordinar nimeni nu avea nici un semn de îndoială, deoarece anume pe Transnistria

Gheorghe CIOCOI

Nistrul curge prin inimile noastre

Avem un sacru grai, sacru ne este și sîngele,
Fiindcă prin inimile noastre tinere
Curge Nistrul. Curg doinele bărbăției și neplîngerii.
Curge cerul. Curg florile cu petale albe, divine.

Avem un sacru grai, sacru ne este și soarele,
Iar fortărețele noastre ne sînt pomii, vița de vie,
Grădinițele de copii, dealurile cu izvoare, —
Eminescu ne e oștean, cînd fortăreață ni-i și poezia.

Avem un sacru grai, sacru ne e tricolorul,
Căruia Nistrul i-a-mprumutat culoarea sinceră, albastră,
Roșul revenind focului, merelor, zorilor,
Galbenă fiindu-ne cîmpia ce este a noastră.

Avem un sacru grai, sacru ne este cîntecul
«Nistrule, pe malul tău...» Nistrul se-aude, se-aude
Ca un bucium ce leagă marea noastră sfîntă
De crestele ce-aparțin unui singur munte.

Avem un sacru grai, sacru ne este destinul,
Același luceafăr, avînd raze eminesciene,
Se-atinge de struna cu vibrație latină,
Cînd Nistrul ne face văile largi, dar și eterne.

va extraordinar nimeni nu avea nici un semn de îndoială, deoarece anume ea, Transnistria, partea noastră de pămînt străbun, de durere comună, astăzi supusă unei cumplite încercări a soartei, și anume ea înlăcrimată, dar nesupusă, își ridică fruntea, se luminează la chip, adună puteri pentru a ieși din impas, pentru a-și face pîrtie prin ceața deasă a minciunii, ignoranței, lășității și umilinței în care, biata, a fost nevoită să se afle atîta amar de vreme.

Astfel, duminica trecută — 16 septembrie 1990 — a devenit o zi de cronică istorică. În acea amiază albastră, cînd șuvoiul necontenit de autocare și autoturisme trecea podul peste Nistru, cînd marea fremătîndă de tricoloruri se revărsă deja pe malul lui stîng, la un moment neașteptat am avut senzația unei zguduiri psihologice: chiar la intrarea în satul Lunga, pe acoperișul unei case înalte, am văzut aninat de antena pentru televizor un bicolor roșu-verde-roșu, adică fostul steag al republicii. N-am aflat cam de cîtă vreme stătea acolo sus drept semn de sfidare a bunului simț, al bunei înțelegeri acel simbol al stagnării și înjosirii unui întreg popor, însă la întoarcere am constatat cu ușurință că bicolorul nu se mai afla acolo.

LA ORELE 12.30 stadionul satului Lunga nu mai încape în albia sa, încît cei mai isteți se urcă în copaci, în balcoanele caselor din nemijlocita apropiere. La tribuna improvizată își face apariția Mircea Ion Snegur, Președintele republicii, Mircea Gheorghe Druc, prim-ministrul Guvernului Moldovei Suverane, membrii Guvernului și ai Parlamentului. Cuvintele lui Mircea Snegur răsună calm și răspicat, cu demnitate și forță de convingere. Președintele vorbește despre semnificația deosebită a Marii Adunări Naționale de la Lunga, pune accentul pe cele mai actuale și vulnerabile momente, scoate în vileag adevărata stare de lucruri, modul cum evoluează situația creată, cauzele care au condus la ceea ce avem astăzi. Zecile de mii de oameni aprobă cu însuflețire poziția exprimată de Președinte că «soarta Moldovei, a poporului e în mîinile noastre».

Marea de oameni înțelege că dreptatea, adevărul istoric e numai și numai de partea noastră, dar realitatea deocamdată e de așa natură încît nici pentru o clipă nu se admite să pierdem vigilența, mai ales acum cînd așa-numiții «binevoitori», «prieteni» — liderii separatiști din Tiraspol, Rîbnița, Tighina, Comrat își regrupează forțele, tulbură apele, merg deschis și în mod neobrăzat spre o confruntare interetnică. Anume acest adevăr l-a rostit răspicat Ion Tudoreanu, locuitor din Tiraspol:

— **Ultimele două săptămîni pentru noi, moldovenii din Tiraspol, sînt un adevărat coșmar. Rusofonii ne înjosesc, ne maltratează moral, ne umilesc. Majoritatea lor sînt conducători ai întreprinderilor de subordonare unională. Anume ei au închis ziarul nostru în limba moldovenească, au scos grafia latină din școală, concediază pe baștinași de la lucru.**

Acesta-i adevărul trist și amar al zilei și e absolut firesc faptul că, în sfîrșit, lumea din partea locului începe a se lumina, a analiza și a chibzui mai cumpătat, mai obiectiv cine anume o induce în eroare, o apropie de prăpastie.

Ion Cojocaru din satul Lunga afirmă că această manifestație grandioasă va deschide ochii multor concetățeni din Transnistria, că ei, în sfîrșit, își vor da seama care-i fața adevărată a «internaționaliștilor» de teapa liderilor locali Diukarev, Podgornaia și alții, care, «părăsindu-și baștina, uitînd de părinți și de datina lor, au venit la noi pentru a se face stăpîni în casa noastră».

Cînd Nistrul ne face văile largi, dar și eterne.

Pe aceste «personalități» și pe mulți alții de teapa lor pcetul și publicistul Ion Vatamanu îi numește meșteri de a crea oameni și popoare mici invalide. Anume ei, cu seringa și bisturiul lor «internaționalist» operează în sensul adevărat sufletul și conștiința consîngenilor noștri din partea stîngă a străbunului Nistru.

— Treziți-vă oameni buni, — se adresează către populația transnistreană Valentina Șerbu, locuitoare din Grigoriopol, — nu vă lăsați pradă «îndemnurilor» veneticilor, nu uitați că aici ni-s rădăcinile, aici își odihnesc somnul de veci străbunii noștri, că aici s-a plămădit istoria noastră, limba noastră, biserica noastră, obiceiurile noastre. Să revenim la ele căci anume aceasta ne va salva și ne va păstra ca popor.

În aceeași cheie și-a împărtășit gîndurile și emoțiile un alt orator — Anatol Codru, cunoscut scriitor și cineast, dubăsărean de baștină:

— **Nimic nu e mai tragic în lumea asta decît înstrăinarea de limbă, de datină, de neam, decît dezbinarea între frați și surori, cînd, știm noi cine, aruncă în mijlocul lor cuțitul urei și al răului. Anume răul și străinul încearcă astăzi să ne dezbine. Deci, să facem totul ce ne stă în puteri pentru ca acest pămînt să rămînă al nostru, să ne unim prin grai, prin doină, prin durere și speranță. Dacă vom face acest lucru, va cădea de pe noi blestemul uitării de neam, uitării de limbă.**

Semnificația aparte a Marelui Sfat la care s-au întrunit în acea zi moldovenii de pe ambele maluri ale rîului e că pentru prima oară s-a revărsat peste maluri o durere ce s-a acumulat în suflet, în conștiință nu de un deceniu și nu de două și care, în sfîrșit, se cerea revărsată, mărturisită, aruncată de pe umeri. Cred că nimeni dintre cei prezenți aici pe stadionul de la Lunga, n-a rămas indiferent la apelul Anei Vasilevschi din Tighina de a veni cumva în ajutor moldovenilor din acest oraș rusificat:

— **Să știți că liderii din Bender Pologov și Volkov ne spun nouă, moldovenilor, că noi sîntem din altă republică și nu putem avea pretenții față de noua lor «statalitate». Copiii noștri sînt înjosiți, limba — asuprită. Oare cît timp vom mai suporta o asemenea nelegiuire?**

Într-adevăr, microbul urii șovine față de tot ce-i național, ce ține de demnitate și omenie a atins culmea posibilă. Să vă imaginați numai că înșiși baștinașii aruncă cu pietre în consîngenii lor, cînd aceștia încearcă să le deschidă ochii, lucru despre care a povestit cu durere Maria Morozan din satul Mălăiești, care în acea dimineață s-a pornit la drum spre Lunga cu un grup de consăteni. Situația e cît se poate de explicabilă, dacă ținem cont că bietul sat Mălăești se află chiar sub coasta Tiraspolului...

AȘADAR realitatea e de așa natură încît apelul «Unire moldoveni» e oportun și mobilizator ca niciodată, la fel cum oportun și mobilizator a fost cuvîntul rostit de prim-ministrul Mircea Druc. Șeful Guvernului a remarcat că de azi înainte satul Lunga, la fel ca și satul Pîrîta, va intra în istoria noastră, că evenimentul în cauză — Marea Adunare Națională din 16 septembrie 1990 nu e altceva decît trecerea noastră în ofensivă — o ofensivă pașnică în numele propășirii acestui neam. Concomitent s-a făcut auzită ferma convingere că echilibrul social se va stabiliza și că toți acei care mai continuă să debalanseze mersul obiectiv al strădaniilor și idealurilor noastre vor primi riposta cuvenită.

Marea Adunare Națională din Transnistria a lansat un apel către Mihail Gorbaciov, către Sovietele Supreme ale republicilor unionale, către Președintele Republicii Moldova și către toți oamenii de bine ai plaiului nostru.

Punctul culminant al acestei manifestări l-a contuzat concertul prezentat de «Lăutarii» lui Nicolae Botgros cu participarea ilustrei protagoniste a cîntecului popular românesc Sofia Vicoveanca.

Acordul final — hora în care s-au împletit brațele moldovenilor de pe ambele maluri ale Nistrului — a constituit expresia supremă a apelului «Unire, moldoveni!», care de fapt a și fost coloana de sprijin, chintesența tulburătoarei manifestații.

Mihai MORARAȘ.

Fotografii de Tudor IOVU.